

הרב משה ליב הכהן הלבפשט

פרשת שמיני

צלילות הדעת

"ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח" (ויקרא ט, ז).

"קרב אל המזבח" - שהיה אהרן בוש, וירא לגשת, אמר לו משה, למה אתה בוש, לכך נבחרת (רש"י בשם תורת כהנים). **"קרב אל המזבח"** -- משל למה הדבר דומה? למלך בשר ודם שנשא אשה, והיתה מתביישת מלפניו. ונכנסה אחותה אצלה. אמרה לה "על מה נכנסת לדבר זה אלא שתשמשי את המלך! הגיסי דעתך ובואי ושמשי את המלך!". כך אמר משה לאהרן **"אהרן אחי על מה נתבחרת להיות כהן גדול אלא שתשרת לפני הקב"ה! הגס דעתך ובא ועבוד עבודתך!"**.

אהרן הכהן ביישן? "הלא אהרן אחיך הלוי, ידעתי כי דבר ידבר הוא... ודיבר הוא לך אל העם" (שמות ד, יג-טז), **"אתה תדבר את כל אשר אצוך ואהרן אחיך ידבר אל פרעה ושלח את בני ישראל מארצו"** (שמות ז, ב). אהרן הכהן, שעומד ומדבר אל כל עם ישראל במצרים, מבשר להם את בשורת הגאולה, עומד מול פרעה ומייצג את אלוקי ישראל ונביאו משה, בדרישה עיקשת לשלח את בני ישראל מארצו, הוא ביישן? הוא בוש לגשת אל המזבח? דבר זה טעון ביאור.

"ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו, ויתנו בהן אש, וישימו עליה קטורת, ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אתם. ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימותו לפני ה'" (ויקרא י, א-ב). **"ותצא אש"** - רבי אליעזר אומר לא מתו בני אהרן אלא על ידי שהורו הלכה בפני משה רבן, רבי ישמעאל אומר שתויי יין נכנסו למקדש, תדע, שאחר מיתתן הזהיר הנותרים שלא יכנסו שתויי יין למקדש, משל למלך שהיה לו בן בית נאמן, מצאו עומד על פתח חנויות, והתיז את ראשו בשתיקה, ומינה בן בית אחר תחתיו, ואין אנו יודעים מפני מה הרג את הראשון, אלא ממה שמצוה את השני ואמר, לא תכנס בפתח חנויות, אנו יודעין שמתוך כך הרג הראשון, כך (ויקרא י, ב): ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם, ואין אנו יודעים מפני מה מתו, אלא ממה שמצוה את אהרן ואמר לו (ויקרא י, ט): יין ושכר אל תשת, אנו יודעין מתוך כך שלא מתו אלא מפני היין, לכך חבבו הכתוב לאהרן ויחד אליו הדבור בפני עצמו, שנאמר: יין ושכר אל תשת (רש"י - ויקרא רבה יב, א).

מדוע מתו נדב ואביהוא לפני ה' לדעת רבי ישמעאל, מפני ששתויי יין נכנסו למקדש? והלא עדיין לא נצטוו על כך, ולא הוזהרו על כך, ואין עונשין אלא אם כן מזהירין? וביותר קשה על פי באורו של רבי אליהו מזרחי לרש"י הנ"ל, ש"אשר לא צוה אותם" אינו סיבת מיתתם אלא להודיע שמעצמם התנדבו בו ולא שצוה אותם כמו שצוה את אהרן קח לך עגל וכו'. נדב ואביהוא מתנדבים להקריב בבית המקדש, ולא זו בלבד שאינם מקבלים שכר על כך, אלא הם נענשים, ועוד על דבר שלא נצטוו עליו, ולא הוזהרו עליו? אתמהה!

"ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר ה' לאמר בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד וידום אהרן" (ויקרא י, ג), משה רבינו חש בתמיהה הגדולה על מיתתם של נדב ואביהוא, ופונה מיד לאהרן, ומסביר לו את אשר אירע, "הוא אשר דבר ה' לאמר בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד", נדב ואביהוא לא נענשים על חטא שביצעו, נדב ואביהוא נבחרו לקדש את שם ה' במוותם, חייהם הושלמו על ידי המעשה שעשו, מעשה שעל ידו יקודש שמו של ה' וממנו ילמדו כולם את פרשת שתויי יין.

"וידבר ה' אל אהרן לאמר. יין ושכר אל תשת, אתה ובניך אתך, בבאכם אל אהל מועד, ולא תמתו, חקת עולם לדרתיכם. ולהבדיל בין הקודש ובין החול, ובין הטמא ובין הטהור. ולהורות את בני ישראל את כל החוקים אשר דבר ה' אליהם ביד משה" (ויקרא י, ח-יא).

מה באה פרשה זו של שתויי יין ללמדנו?! פרשת שתויי יין באה ללמדנו איך ניגשים אל הקודש, איך ניגשים לשרת את ה', איך צריך לנהוג כל שליח ציבור. שליח ציבור הבא לשרת בקודש במיוחד בפעם הראשונה, עליו לגשת בהיסוס, מתוך רגש ענווה, מתוך כובד ראש, כדי לבחון כל דבר לעומק, מתוך צלילות הדעת, רק כך יימנע מטעויות, בתפקידו הרם, עלולה כל טעות להיות הרת אסון. נדב ואביהוא נכנסו שתויי יין למקדש, הם ניגשו לשרת בקודש בהתנדבות, ללא היועצות במשה רבינו, וללא צלילות הדעת, מיתתם ממחישה את הסכנה הטמונה כאשר ניגשים לשרת בקודש ללא כובד ראש וללא צלילות הדעת. לעומתם, אהרן הכהן, שלא היה ביישן כלל ועיקר, כאשר נקרא על ידי משה רבינו לשרת בקודש בפעם הראשונה, לא ניגש בפזיזות, אלא בוש, וירא לגשת, מתוך כובד ראש, מתוך רגש אחריות, עד שאמר לו משה, למה אתה בוש, לכך נבחרת, ורק אז ניגש לשרת בקודש. אהרן הכהן שהבין איך צריך לגשת אל הקודש, לא הגיב כאשר אמר לו משה רבינו "הוא אשר דבר ה' לאמר בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד", כי הוא הבין את המסר, "וידום אהרן" דממה האומרת הכל, הוא הבין את טעותם של נדב ואביהוא, באופן בו נגשו לשרת בקודש בפזיזות ולא מתוך צלילות הדעת, הוא הבין היטב את המסר של "בקרובי אקדש".

אהרן הכהן ייצג בכל ישותו והנהגתו את פרשת שתויי יין, את החובה לגשת לשרת בקודש מתוך ענווה, כובד ראש וצלילות הדעת, כשקרב אל המזבח לראשונה, וכאשר נדם בעת שמשה רבינו אמר לו "הוא אשר דבר ה' לאמר בקרובי אקדש" לאחר מיתת נדב ואביהוא, אדם כזה, אין ראוי ממנו לשכר הגדול, שנתייחד עמו הדיבור, שנאמר לו לבדו פרשת שתויי יין (רש"י, ויקרא רבה יב, ב).

תנו רבנן העובר לפני התיבה צריך לסרב, ואם אינו מסרב דומה לתבשיל שאין בו מלח, ואם מסרב יותר מדאי דומה לתבשיל שהקדיחתו מלח, כיצד הוא עושה, פעם ראשונה יסרב, שניה מהבהב, שלישית פושט את רגליו ויורד (ברכות לד. ונפסק להלכה בשו"ע או"ח נג, טז). הניגש לראשונה לשרת בקודש ולשרת כשליח ציבור בבית הכנסת, צריך לסרב מעט, כמו שעשה אהרן הכהן כשאמר לו משה רבינו "קרב אל המזבח", להראות מעט בוש, לגשת מתוך כובד ראש, מתוך רגש אחריות, ומתוך צלילות הדעת.

בפרשת שתויי יין, באה התורה הקדושה ללמדנו את יסוד היסודות של כל שליח ציבור הניגש לשרת בקודש, כהן בבית המקדש, מורה הוראה, חזן בבית מקדש מעט או כל תפקיד חשוב אחר, שאין לגשת אל הקודש מתוך גאווה אלא מתוך ענווה, אין לעשות דברים מתוך ביטחון עצמי מופרז אלא מתוך בטחון בה', אין לנהוג בפזיזות אלא לשקול דברים מתוך כובד ראש, אין להכנס מתוך שכרות אלא מתוך צלילות הדעת.